

Tożsamości religijne w społeczeństwie polskim. Socjologiczne studium przypadków .

redakcja naukowa Maria Libiszowska-Żółtkowska

Pytanie o tożsamość pojawia się wtedy, gdy podważona zostanie oczywistość własnego świata, gdy trzeba dokonywać wyborów. Dlatego właśnie pytanie o tożsamość – jak widzimy samego siebie, z kim się utożsamiamy, kto jest dla nas wzorem, a co wartością – nabiera dzisiaj szczególnego znaczenia. W publikacji zagadnienie tożsamości – zarówno w wymiarze psychologicznym (psychoanalitycznym), jak i społecznym odniesiono do religii. Autorzy zamieszczonych w tekście szkiców wskazują na znaczenie religii w kreowaniu tożsamości, poszukują związków między tożsamością religijną a tożsamością etyczną i narodową, śledzą losy osób przeżywających światopoglądowe dylematy czasami skutkujące odejściem ze struktur Kościoła katolickiego. Przyznając religii główną rolę w spektaklu ludzkiego życia, czyni się ją determinantą tożsamości. Czy słusznie? Na to zasadnicze pytanie poszukują odpowiedzi autorzy książki.

Z recenzji dr hab. prof. SGH Elżbiety Firlit:

Książka ukazuje wielość tożsamości religijnych, ich zróżnicowane uwarunkowania i asocjacje, ich dynamiczność, żywotność, a równocześnie ciągłość i uniwersalność. To poznawczo interesująca książka, (...) w której kluczowe zagadnienia przedstawiono z różnych perspektyw, zarówno na gruncie wielu stanowisk teoretycznych, jak i metod ich eksploracji.

Spis treści:

Prolegomena

Maria Libiszowska-Żółtkowska

SPOŁECZNE WYMIARY KSZTAŁTOWANIA TOŻSAMOŚCI RELIGIJNEJ

Tożsamość indywidualna a tożsamość społeczna jako wymiar religijności

Halina Mielicka

Dylematy kształtowania tożsamości religijnej młodzieży a edukacja religijna

Aniela Różańska

Religia jako determinanta tożsamości studentów i konwertytów

Maria Libiszowska-Żółtkowska

DYLEMATY TOŻSAMOŚCI RELIGIJNEJ W KOŚCIELE KATOLICKIM

Źródła i przyczyny kryzysu tożsamości kapłańskiej księży rzymskokatolickich w Polsce – studium socjologiczne

Józef Baniak

Instytucjonalizacja apostazji w Polsce

Ewa Miszczak

Tożsamość religijna a etyka niezależna – społeczny wymiar dyskursu

Wojciech Pawlik

TOŻSAMOŚĆ RELIGIJNA A TOŻSAMOŚĆ ETNICZNA I NARODOWA

Tradycja religijna a etniczno-cywilizacyjna tożsamość

Włodzimierz Pawluczuk

Rola czynnika religijnego w zachowaniu tożsamości narodowej polskich emigrantów na przykładzie powojennej Argentyny

Anna Popielarczyk-Pałęga

Tożsamość przez małe i duże „k” na przykładzie karaïmskim

Dorota Ziętek

TOŻSAMOŚĆ RELIGIJNA: CENTRA I PERYFERIA

Wspólnoty ewangeliczne w Polsce. Problem tożsamości

Grzegorz Pelczyński

Wymiary zaangażowania religijnego mieszkańców Katowic – studium socjologiczne

Andrzej Kasperek

Dyskursywne wytwarzanie tożsamości: Radio Maryja w polskiej prasie opiniotwórczej

Stella Grotowska

Bibliografia

Noty o autorach

- 2.5. Oddziały psychiatryczne
  - 2.5.1. Oddziały psychiatryczne, gdzie psychoterapia jest jedną z kilku form oddziaływań
  - 2.5.2. Oddziały psychiatryczne, gdzie psychoterapia jest świadczeniem pobocznym
- 3. Ośrodki oferujące płatną psychoterapię

Rozdział 8. Jak wybrać odpowiedni rodzaj psychoterapii i psychoterapeutę?

Małgorzata Jędrasik-Styla, Rafał Styla

- 1. Jaki jest problem pacjenta?
- 2. Jaki ma być cel psychoterapii?
- 3. Jaki sposób prowadzenia psychoterapii odpowiada pacjentowi?
  - 3.1. Techniki psychoterapii i rola psychoterapeuty
  - 3.2. Czas trwania psychoterapii i częstotliwość sesji
- 4. Na co zwracać uwagę przy wyborze psychoterapeuty?
  - 4.1. Kompetencje i kwalifikacje psychoterapeuty
  - 4.2. Płeć i wiek psychoterapeuty
  - 4.3. Wpływ zachowania psychoterapeuty oraz wyznawanych przez niego wartości na efekty psychoterapii
  - 4.4. Wpływ osobistych problemów psychoterapeuty na efektywność psychoterapii

Część III. Kiedy psychoterapia już trwa

Rozdział 9. Co się dzieje na początku psychoterapii?

Marek Jasiński

- 1. Przygotowanie pacjenta do udziału w psychoterapii
- 2. Pierwsze spotkanie pacjenta z psychoterapeutą
- 3. Zawarcie umowy między psychoterapeutą a pacjentem
  - 3.1. Czas trwania sesji
  - 3.2. Czas trwania psychoterapii
  - 3.3. Sposób płatności
  - 3.4. Zachowanie pacjenta w trakcie spotkań terapeutycznych
- 4. Zjawiska psychologiczne istotne podczas pierwszej fazy psychoterapii
  - 4.1. Motywacja pacjenta do zgłoszenia się na psychoterapię
  - 4.2. Nawiązanie kontaktu z pacjentem
  - 4.3. Angażowanie pacjenta w proces terapii
  - 4.4. Przejawy nieświadomości pacjenta podczas pierwszego spotkania z psychoterapeutą

Rozdział 10. Co się dzieje w trakcie psychoterapii?

Marek Jasiński, Krzysztof Krawczyk

- 1. Co ważnego dzieje się podczas psychoterapii?
  - 1.1. Specyfika relacji między psychoterapeutą a pacjentem
  - 1.2. Znaczenie emocji odczuwanych przez psychoterapeutę w trakcie sesji
  - 1.3. Opór pacjenta przed wprowadzaniem zmian
- 2. O procesie psychoterapeutycznym
  - 2.1. Nawiązywanie kontaktu i angażowanie pacjenta
  - 2.2. Poznawanie siebie, dążenie do zrozumienia przyczyn własnych problemów
  - 2.3. Przygotowanie do zmian zachowania i ćwiczenie nowych zachowań
  - 2.4. Utrwalanie zmian, kończenie psychoterapii
- 3. Czego możemy spodziewać się po udanej psychoterapii?
  - 3.1. Pacjent zaczyna lepiej rozumieć siebie i to, co się dzieje w jego związkach z ludźmi
  - 3.2. Pacjent pozbywa się wielu zalegających emocji
  - 3.3. Pacjent uczy się nowych umiejętności i zachowań

Rozdział 11. Kiedy i jak zakończyć psychoterapię?

Marek Jasiński, Agnieszka Dębniak

1. Psychologiczne aspekty kończenia terapii
  - 1.1. Podstawowe powody rozstania z psychoterapeutą
  - 1.2. Sygnały świadczące o możliwości kończenia psychoterapii
  - 1.3. Kiedy psychoterapeuta i pacjent powinni informować o decyzji kończenia?
  - 1.4. Czy kończenie psychoterapii powinno być wspólną decyzją psychoterapeuty i pacjenta?
  - 1.5. Jakie przeszkody pojawiają się w procesie rozstania z psychoterapeutą?
  - 1.6. Jak konstruktywnie przeżyć rozstanie z psychoterapeutą?
  - 1.7. Pułapki i niebezpieczeństwa tkwiące w procesie kończenia psychoterapii
2. Zmiana psychoterapeuty
  - 2.1. Jak powiedzieć o chęci zmiany psychoterapeuty?
  - 2.2. W jakich sytuacjach zmiana psychoterapeuty jest uzasadniona?
  - 2.3. Kiedy zmiana psychoterapeuty jest ucieczką od trudnych problemów?
  - 2.4. W jakich okolicznościach psychoterapeuta może zrezygnować z leczenia pacjenta?
  - 2.5. Jak często można zmieniać psychoterapeutę?

Rozdział 12. Jakie zasady etyczne obowiązują w psychoterapii?

Agnieszka Dębniak

1. Ingerencja w psychikę, czyli o tym, czemu zasady etyczne są tak ważne w psychoterapii
2. Jakie są granice ingerencji psychoterapeuty w psychikę swoich pacjentów?
3. Jakie są podstawowe obowiązki psychoterapeuty?
4. Jakie są podstawowe prawa pacjenta?
  - 4.1. Jakie są prawa pacjentów niepełnoletnich?
5. Jakie są sygnały tego, że psychoterapeuta postępuje etycznie?
6. Czy zawsze to, o czym pacjent mówi psychoterapeucie, pozostaje tajemnicą?
7. Czy istnieją sytuacje, w których zasada poufności przestaje obowiązywać psychoterapeutę?
8. Czy psychoterapeuta, który odmawia rozpoczęcia lub kontynuacji terapii z pacjentem, postępuje etycznie?
9. Czy psychoterapeuta może podczas terapii mówić pacjentowi, jak ma postępować?
10. Czy pacjent może zaprzyjaźnić się ze swoim psychoterapeutą?
11. Czy psychoterapeuta może podnieść opłaty za terapię?
12. Co może zrobić pacjent, gdy psychoterapeuta łamie zasady etyczne?

Część IV. Dodatek

Rozdział 13. Świadectwo studentów szkolących się w zakresie psychoterapii

Małgorzata Libman, Marta Szczepanik, Urszula Barańczuk, Magdalena Krzesak, Karolina Pizoń, Maciek Sierzpowski, Lidia Grzesiuk

1. Jakich argumentów używać, by zachęcić do podjęcia psychoterapii?
  - 1.1. Przyczyny niechęci do podjęcia psychoterapii
  - 1.2. Jak zachęcać do podjęcia psychoterapii?
  - 1.3. Jak można – wbrew własnym zamiarom – zniechęcić do udziału w psychoterapii?
2. Psychoterapeuci – bohaterowie książek i filmów
3. Co robić, aby w pełni skorzystać z psychoterapii?
4. Kraina psychoterapii a „real”
5. Co daje psychoterapia?
6. Droga do zawodu psychoterapeuty

Przypisy

Noty o autorach